No. 1096 | Zaterdag 24 December 1904. | 21ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaaí

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 23 December.

Het menschdom walgt van 't bloedvergieten, geheel de beschaafde wereld hijgt naar vrede.

Opnieuw werden op initiatief van President Roosevelt de volkeren opgeroepen ter vredesconferentie, en door de Regeering van Holland de voornaamste architecten uitgenoodigd een geschikt plan te ontwerpen voor het Vredespaleis.

IJdel al dit pogen, hoe verheven de bedoeling ook wezen moge, ten volle waard om door alle beschaafde volken te worden geprezen!

Geen Hof van arbitrage, geen vredespaleis zal een einde maken aan de bloedige oorlogen.

Geen vrede zonder strijd, zonder bloedvergieten.

Maar de strijd moet beperkt worden. De menschen moeten niet tegen elkander, maar tegen zich zelven strijden, niet dat van een ander, maar hun eigen bloed vergieten.

Dit is het mysterie van den vrede, dien Christus ons bracht in den kerstnacht.

En zoolang de wereld blind blijft voor dit verheven licht des waren vredes, zullen de oorlogen blijven woeden tusschen de volkeren, haat en vijandschap bestaan blijven onder de menschen, twist en oneenigheid binnen blijven dringen in het huisgezin.

„Vrede aan de menschen die van goeden wille zijn"

Hoort gij dit lied der engelen? Knielt neder bij de kribbe en aanschouwt, wat het beteekent: „van goeden wille zijn."

„Gij zult een kind vinden in doeken gewonden, liggende in eene kribbe."

Dat kind is God, mensch geworden uit liefde tot ons. Hij was waarlijk „van goeden wille," dat wil zeggen, „had oprecht lief," gaf alles, vroeg niets. Hij was gekomen om anderen gelukkig te maken door zelf te lijden. Eerst dan is de wil waarlijk goed, eerst dan heeft het hart oprecht lief, als men het goede zoekt om het anderen te schenken en voor zich zelven niets anders verlangt dan zich te mogen opofferen, dan zelf te mogen lijden.

O, als vorsten en volkeren slechts een weinig wisten te verdragen, kleine, vermeende rechten op te offeren en elkander *weldaden* te bewijzen, hoe langdurig zou de vrede blijven, dien men nu te vergeefs en verkeerdelijk zoekt door inwilliging van *eischen*! Indien in het huisgezin, in het dagelijksch leven de mensch slechts een weinig meer wilde toegeven en anderen trachtte gelukkig te maken, hoe spoedig zou vrede en geluk ook dalen in eigen harte.

Geen machtiger Vredevorst dan Christus in de kribbe, geen grootscher vredespaleis dan de grot van Bethlehem.

Wat behoeven de volkeren nog samen te komen en te beraadslagen over middelen tot bewaring des vredes. Over Ephrata's velden heeft Gods orakel geklonken: „Vrede aan de menschen die van goeden wille zijn." Zoolang de goede wil ontbreekt is alle vrede onbestaanbaar.

En goedheid wil van nature zich zelve geven, zij zoekt slechts zich mede te deelen, geluk te verspreiden om zich heen.

Die goedheid van God is ons verschenen in Christus, liggende in de kribbe.

Kerstmis is het feest der Vleeschgeworden Liefde.

Is er grooter beminnelijkheid denkbaar dan dat men zijn leven geeft voor zijn vrienden? Niet bij den mensch. Maar Goddelijke liefde kan hooger nog stijgen dan die der menschen. God heeft zich zelven niet slechts opgeofferd voor zijn vrienden bij zijn dood, Hij is niet slechts gestorven uit liefde, Hij heeft ook het leven aangenomen, is geboren uit liefde om van het eerste tot het laatste oogenblik zijns menschelijken levens zich te geven aan zijn vrienden geheel en zonder eenig voorbehoud.

En door immer zich zelven op te offeren voor allen, heeft Hij allen en alles overwonnen en zich zelven gekroond met eer en heerlijkheid als Koning van millioenen en millioenen onderdanen. Christus heeft de wereld overwonnen door zijn lijdende liefde. Hij is de Wonderbare, de Machtige, de ware Vredevorst.

Geen vrede zonder strijd, zonder bloedvergieten.

Daarom juist is God mensch geworden om te kunnen strijden tegen zich zelven, zijn eigen menschelijke natuur als te vernietigen, en bloed te kunnen vergieten uit zijn eigene vijf H. Wonden.

Dit is het mysterie van den vrede, dien Christus ons bracht in den kerstnacht.

Hij de Vredevorst „draagt de heerschappij op zijne schouderen."

Tertulianus zeide reeds in de Oudheid: Bij andere vorsten wordt de heerschappij op het hoofd gedragen door de kroon, of in de hand door den schepter; maar Jezus Christus, de nieuwe Koning der nieuwe wereldorde, heeft op den schouder een nieuw teeken van glorie gedragen, een nieuw teeken van macht, een nieuw teeken van heerlijkheid, het Kruis."

De wereldbedwingeren dachten volken en rijken te veroveren met geweld, te overheerschen door kracht, een wereldvrede te stichten in het bloed der overwonnenen; Christus de Vredvorst, Vader der toekomende eeuwen, heeft alles veroverd door onderdanig de gedaante van slaaf aan te nemen, Hij heeft alles tot zich getrokken, toen hij machteloos werd vastgeklonken aan het kruis en den eeuwigen vrede teekende met zijn eigen bloed. Zijn doorstoken hart is een levende bron van onverstoorbaren vrede, eeuwig in stand gehouden door de kracht van zijn lijdende liefde.

Toen Christus klein werd in den stal van Bethlehem, werden wij groot; toen Hij mensch werd, werden wij als vergoddelijkt. Daar stichtte Hij den waren wereldvrede en leerde ons hoe wij vrede kunnen verwerven voor onze harten.

Knielt dan allen neder in dit Vredespaleis en hoort de eenige voorwaarde tot bestendiging des vredes voor landen en volkeren, in het huisgezin en in het eigen hart: „Vrede aan de menschen op aarde, die van goeden wille zij."

Vrede aan allen, die zich zelven niet zoeken, maar zich voor anderen weten op te offeren. Vrede aan allen, die oprecht kunnen liefhebben. Vrede aan allen, die met vreugde weten te lijden.

Vrede is de zoete vrucht der ware, lijdende liefde.

Feuilleton.

LOSSE GREPEN
— UIT —
CURAÇAO'S VERLEDEN.

VII.

Politieverordeningen uit den ouden tijd.

6. Het afsteken van vuurwerk op Nieuwjaarsdag. I.

Steeds heeft het oogenblik van de wisseling des jaars een diepen indruk op mij gemaakt. Maar grootscher, treffender, aangrijpender is dat oogenblik voor mij geweest, telken male als ik op het middernachtelijk uur aan de Overzijde van Curaçao's haven van dien overgang des jaars getuige was. Die aanblik van die woelige menschenzee, bij het verschijnen van het lichtsignaal op het Waterfort opeens tot rust gekomen, in angstige spanning dat zenuwschokkend teeken verbeidend,—en dan plots die sissende vuurpijl in den donkeren nacht het luchtruim doorklievend, dat doffe schot, de blijde mare voortstuwend over heuvelen, velden en zee, — die roerend-treffende omhelzingen van ouders en kinderen, van broeders en zusters, van vrienden en bekenden, —vooral dat neerknielen van sommigen op den weg, als om het nieuwe jaar, van stonde af aan, den Almachtige toe te wijden en Zijn zegen er over af te bidden,— zie, dat alles is aangrijpend, overweldigend. Doch gij hebt den tijd niet uwe ernstige gedachten den vrijen loop te laten. Want nog bijna op hetzelfde oogenblik wordt men door schreeuwende luidruchtigheid, door oorverdovend gesis, gefluit, geknal van honderden stuks vuurwerk, die slag op slag losbarsten, aan alle bespiegeling ontrukt.

Wat een wandelaar op Curaçao ouwjaarsavond en Nieuwjaar in de stad te hooren en te zien krijgt, is brooddronkenheid, eindeloos geraas en getier, getjingel en gebons van allerlei muziekinstrumenten, het knetterend en knallend uit elkander springen van klappertjes en donderbussen. Telken jare verneemt men de opmerking, dat ditmaal alles een kalm en rustig verloop had, maar desondanks ziet men bij iedere jaarwisseling hetzelfde bedrijf in alle onderdeelen als een trouwe copie van vroegere jaren afspelen. Ouden van jaren beweren, dat de tegenwoordige Oudejaarsavond bovenmate gunstig afsteekt bij die van vroeger jaren. Moet men hun woorden geloof schenken, dan geleek het oudtijds een waren heksensabbath, en grensde toen de verkwisting en geldverspilling aan vuurwerk aan het ongeloovelijke. De beschrijving van de hand van Ds. G. B. Bosch in zijn werk: *Reizen in West-Indië* I. p. 360 van de Nieuwjaarspret op Curaçao omstreeks het jaar 1825, geeft geen reden om bovenstaande bewering in twijfel te trekken:

„De nacht, zoo zegt Bosch, waarin die overgang (van het oude in 't „nieuwe jaar) naar burgerlijke berekening plaats heeft, werd hier van „oude tijden af aan vermaken en „luidruchtige vroolijkheid toegewijd. „Weken, ja maanden vooruit, werden de vrienden op gastmalen en „danspartijen genoodigd. Die zelf „geen gezelschap aan huis ontving, „wist nauwelijks op welke der veelvuldige partijen hij dien nacht zou „doorbrengen. Duizenden van voetzoekers werden afgestoken, en maakten een onverpoosd geraas, dat aan „niemand eenigen slaap vergunde. „De laatste stuiver der armen werd „dien nacht aan vuurwerken besteed, „zoo groot was de overgeërfde gehechtheid der inwoners van dit eiland, om den oudenjaarsnacht met „vreugde-bedrijven te vieren. Niet „slechts had zulks plaats bij blanke „ingezetenen, zoo rijke als arme, „maar ook bij vrije gekleurden en „slaven: overal hoorde men den ganschen nacht door het geraas hunner luidruchtige dansen, het eentoonig geluid van den trom en het slaan „der ijzers; het handgeklap en geschreeuw vermengden zich met 't „losbarsten der voetzoekers en andere vuurwerken. Met den morgenstond van den nieuwjaarsdag duurden de vreugdebedrijven nog voort. „Sommige danspartijen mochten geëindigd zijn, of door eenige vermoeiden verlaten worden om rust te „zoeken, het geraas der voetzoekers „en de vocale en instrumentale dansmuziek der negers duurden nog des „morgens voort en hielden nog alles „in de bedwelming van den afgeloopen nacht."

Men ziet, Ds. Bosch laat de oorsprong dezer Nieuwjaarsviering *tot oude tijden* opklimmen.

Uit onderstaande publicatie blijkt duidelijk, dat reeds 200 jaren terug die uitgelaten pret tot volle ontwikkeling was gekomen. Ik ben zelfs geneigd aan te nemen, dat zij meer van Spaanschen dan van Hollandschen oorsprong is. Het hoofdbestanddeel dezer feestvreugde, het afsteken van vuurwerk, heeft althans nooit genade kunnen vinden bij het Hollandsch gouvernement der kolonie.

Met straffen en bedreigingen heeft men er van de vroegste tijden af reeds tegen te velde getrokken.

Ingezonden Stukken.

Aruba, 13 December 1904.

Er is in den laatsten tijd veel gepraat en niet minder geschreven om de eilanden Aruba en Bonaire in de lijn der K. W. I. M. op te nemen. De maatschappij wilde er wel toe overgaan, maar vroeg voor die gunst [?] eventjes 40,000 pop. subsidie. Ik meen, dat het juiste bedrag wat hooger is, maar ik onthoud liever ronde cijfers, daarom schrijf ik slechts: 40,000. Een paar duizend meer doet weinig ter zake. 40.000 gld., als rond cijfer, voor verlies van 24 volle etmalen, dat verloren zou gaan voor de maatschappij bij het aandoen van Bonaire en Aruba op de heen- en terugreis harer booten ééns in de maand. 24 volle etmalen, d. w. z. wanneer zij 12 uren op die eilanden zouden vertoeven. Nemen wij 12 uren, want vóór zes uur 's morgens en na zes uur 's avonds zal het zelden gebeuren, dat de booten alhier binnenkomen of uitstoomen, 12 uur of 2 × 12 = 24 in één maand voor ieder eiland, of twee volle etmalen voor de twee eilanden, hetgeen maakt 24 volle etmalen in het jaar. Voor het verlies dus van 24 etmalen vroeg men een subsidie van 40,000 gulden.

Dat is veel te hoog geraamd, wijl er niet bij geconditioneerd is, dat zij, ten minste percentsgewijze zou terug geven, wat de booten op beide eilanden als vracht zouden ontvangen. Men kon in der tijd de prijzen niet vaststellen, wijl de officieele gegevens niet vertrouwbaar waren, ofschoon men die gegevens gerust als *minimum* inkomsten had kunnen berekenen. Voor Aruba ten minste zijn die gegevens, vooral nu een geheel andere toestand hier geschapen is, ver beneden de prijzen, gemaakt met de vrachten, die nu komen en verzonden worden. Die geheele nieuwe toestand is verkregen door den directen aanvoer van koopwaren uit New-York en Europa en het verzenden van goederen van uit Colombia via Aruba en van ons eiland voor de Vereenigde Staten van Amerika en naar Europa. Zooals reeds bekend is, hebben wij een veertien dagen geleden alhier een bezoek gehad van den Heer G. B. Lockhart uit New-York en zijn agent te Curaçao den Heer J. L. Th. Heldewier Vignon. Zij kwamen alhier om een regeling te treffen over de directe verbinding, die de Arubiaansche kooplui met New-York verlangden, en die regeling is tot stand gekomen. De *Curaçao* of een andere brik kunnen wij om de twee maanden op Aruba verwachten met goederen uit New-York en Europa voor denzelfden prijs, als zij die brengt op Curaçao, terwijl voor vracht terug de kooplui hebben ingestaan voor 2400 gld. In geval er geen vracht terug is en er bericht van gegeven is aan het huis FOULKE & C°., dan krijgen de kooplui hun goederen *hier* met 25 percent verhooging van vracht. Nu van vracht terug behoeft men geloof ik, voor eerst niet te vreezen, daar er nu reeds lading voor meer dan een brik als de *Curaçao* in deposito ligt, en men wel zorgen zal het noodige van Columbia voor verdere verzending te krijgen. Wanneer wij nu berekenen, dat *Lady Napier* voor een paar weken alhier bij de 6000 collis heeft aangebracht en vol geladen vertrokken is, wat aan vrachtprijzen een 5000 gulden opbracht, en dat zulk een vrachtprijs om de twee maanden gemaakt minstens 30,000 gld. in een jaar geeft, dan zien wij, dat voor den K. W. I. M. jaarlijks een 30,000 gulden op Aruba alleen aan vrachtprijzen zou zijn op te strijken.

Nu weet ik niet, wat Bonaire zou kunnen doen, maar ongetwijfeld zou ook daar een flinke som te innen zijn geweest voor de Maatschappij van den K. W. I. M., zeker een 20,000 gld. Indien alzoo de verbinding onzer eilanden met de stoombooten dier maatschappij een feit ware geworden en de regeering had toegebeten met een subsidie van 40,000 gld., dan zou de compagnie maar eventjes *f* 90,000 uit beide eilanden geslagen hebben, plus de passagiersreizen. Hadde in die dagen, toen de kwestie hangende was de maatschappij der K. W. I. M. gedaan, wat het huis Foulke & C°. te New-York gedaan heeft, dan zou zeker ook met haar een regeling getroffen zijn. Ook nu nog kan dit gemakkelijk geschieden daar de regeling met Foulke & C°. slechts een proefregeling is. Mij dunkt, dat de Nederlandsche maatschappij wel wat te inhalig geweest is. Zij wilde te veel hebben en zal nu, misschien voor een geheelen tijd zien den weg naar hier en ook naar Colombia zien afgeneden, daar weer ongetwijfeld Aruba langzamerhand een stapelplaats van Columbiaansche goederen zal worden. Alleen door te trachten zonder talmen nog te hernemen, wat zij verloren heeft, kan er wellicht nog sprake zijn, dat haar tenminste over een paar maanden, de voorkeur gegeven wordt boven de zeilschepen.

De eer van deze voor Aruba zoo gewichtige verbindindingslijnen met New-York komt ongetwijfeld toe aan onzen landraad, den heer Cornelis Eman, die voor Aruba's vooruitgang leeft en niettegenstaande hij van alle kanten moeilijkheden had te overwinnen, zich wist te handhaven en te overwinnen. Hij wist den stier bij zijn horens te pakken en op gevaar af van zijn leven er bij in te schieten hem tot staan te brengen en te temmen.

Q.

RINCON.

Het begint er op Rincon treurig uit te zien. De voorraad mais van den laatsten oogst is al lang opgeteerd.

Absoluut niets geen werk is er. Niets, niets wordt er verdiend.

De dividivi-peulen zijn nog niet rijp vóór Februari. Er begint reeds miserie te heerschen. De langdurige droogte in October en November is oorzaak geweest, dat *alle groote* mais reddeloos verloren is. Ook de kleine mais heeft veel geleden, is hier en daar zelfs gestorven. De maisvelden vertoonen zeer veel open en lege plekken, die door de droogte niet konden bij geplant worden. Met uitzondering van dezen of genen, die in een klein dammetje of voor een tanki in zijn coenucoe wat water heeft kunnen opvangen, heeft niemand nog eenige veldruchten, als boontjes, patías, meloenen, geoogst. In de vorige droge maanden heeft de bevolking het groote voordeel van het tanki *"Tila"* leeren waardeeren. De geheele bevolking ging er zijn wasch- en drinkwater voor het vee halen. Het bespaarde een lange wandeling van *twee* uren naar *dos poz* uit. Tot nu hoe zelfs bevat het tanki nog een vrij groote hoeveelheid water. Met de kleine som, door het gouvernement beschikbaar gesteld, om ook *dos poz* in orde te brengen, is werkelijk gewoekerd. Onder de kundige leiding van den districtmeester, de Heer C. CADIERES is de rand van den put hooger opgemetseld, rondom van een steenen drinkbak voor het vee voorzien. En daar de hier vooruitstekende rotswand, boven den bodem der put, belette langs *alle* zijden het water op te halen, is nu aan twee zijden een stevige vloer, op balken rustend, in den bovenrand van den put aangebracht. Ook de beneden rand van den put, die door instorting zeer gevaarlijk stond, wordt nu door stevig metselwerk versterkt. Het ware te wenschen, dat van bestuurswege een paar vleugelpompen of minstens een paar stevige zinken put-emmers aan de put werden aangebracht.

Ieder moet, om water te krijgen, zijn eigen puts meebrengen. Met eigen oogen zag ik, hoe daarvoor niet alleen oude doorgeroeste boterblikjes, maar zelfs oude *loodwit*tonnetjes gebruikt worden. Het gevaar voor verontreiniging, ja zelfs vergiftiging van het drink-water, is dus volstrekt niet denkbeeldig.

In de laatste dagen zijn er verschillende malsche regenbuitjes gevallen, die de verdorde mais weer wat hebben opgefleurd.

P. E.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke Berichten.

Onze Collega *La Cruz* schrijft uit Caracas bericht ontvangen te hebben, dat MGR. FR. MARVEZ, bisschop van Zulia, de Sakramenten der stervenden heeft ontvangen. Zoo ook deze prelaat komt te vallen, wat helaas, wel te verwachten is, daar Z. D. H. lijdt aan een kankergezwel, zullen er twee bisschopszetels vacant zijn, omdat tot dusverre nog geen opvolger werd benoemd van Mgr. GR. RODRIQUEZ z. g., bisschop van Barquisimeto.

Hooge Gasten.

Zondag ll. stapten hier af de heeren H. BOWEN, gezant der V. St., en Baron C. DE ALIOTTI, gezant van Italië, beiden zetten denzelfden dag hun reis naar Caracas voort. President ROOSEVELT schijnt zich derhalve al heel weinig te storen aan het al of niet persona grata zijn VAN BOWEN bij President Castro. Dit wijst, volgens onze meening, naar een ernstig optreden van Amerika.

Inspectiereis

De Gouverneur der Kolonie keerde

Doch nimmer is men erin geslaagd het uit te roeien.

Het oudst *bestaande* placcaat tegen het afsteken van vuurwerk op Nieuwjaarsdag dateert van 1722. Maar het bewijst tevens dat reeds jaren te voren dergelijke maatregelen door de Gouverneurs van Curaçao genomen waren.

Wij Mr. JAN NOACH DU FAY schepen der stad Amsterdam, mitsgaders Gouverneur dezer ende onderhoorige eilanden, representeerende haar HO: MO: de heeren Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden, mitsgaders de Ed: Groot Achtbare Heeren Bewindhebberen van de Generale Geoctroijeerde West-Indische Compagnie, dezelver Nederlanden; allen dengenen, die dezen zullen sien of te hooren lezen, SALUT, doen te weten.

ALZOO, niettegenstaande de iteratieve placcaten, bij onze predecesseurs geëmaneerd, wij in ervaringe zijn gekomen, dat vele menschen, zoowel varensgezellen, alsmede jongens, zoo blanken als negers in vilipendiën, kleinachtinge van de voornoemde placcaten zich niet en ontzien, niet alleen op Nieuwjaarsdag en avond, (ne) maar ook op andere dagen en avonden, allerhanden soorten van sitsers en andere vuurwerken in de stad ende omtrent deze fortresse komen af te schieten ende in brand te steken, alsmede langs de straten te smijten, waardoor dikwijls brand in de huizen en meer andere ongelukken, (daar God ons voor wil bewaren,) zoude komen ontstaan, — zoo is 't — dat wij hebben goedgevonden en verstaan de voorzegde placcaten te renoveeren, gelijk wij dezelve renoveeren mits dezen, ende allen ende een iegelijken zoowel varensgezellen, matrozen, blanken en negerjongens, als andere personen wel expresselijk interdiceeren ende verbieden van nu voortaan op nieuwjaars-dag en avond, ook niet op andere dagen nog avonden met schietgeweer binnen de stad ofte omtrent de fortresse te schieten, veel min met sitsers of te wel met andere geprepareerde kruit of te wel met andere geprepareerde kruit- of te vuurwerken langs de straten en huizen aan brand le steken en langs de straten te smijten.

Op poene, dat diegene contrarie dezes komen te doen, zullen geapprehendeerd worden endé verbeuren een somma van vijftig guldens, ordonneerende en de bevelende dierhalve aan alle ouderen ende momberen (voogden) van jongens en meesters van slaven, onder wiens opzicht dezelve zouden mogen wezen, dezelve hare jongelingen ende negros te verbieden ende te ontauden, dat zij op nieuwjaarsdag, noch andere dagen en de avonden met geweer te schieten, veel min voetzoekers, sitsers of te andere vuurwerken aan brand te steken en langs de straten of de huizen te smijten of te werpen, op poene, dat zoodanige ouderen en de momberen voor hare jongelingen en meesters voor hare slaven zullen moeten caveeren en de instaan omme de voorzegde boete van 50 Carolí guldens te betalen, lastende ende bevelende den fiscaal en andere justitieheeren hierop nauwkeurig te letten ende dezen naar de letter te executeeren, zonder eenige de minste conniventie of te oogluikingen van persoon ofte personen; alzoo wij zulks hebben goedgevonden te behooren,

ALDUS GEARRESTEERD in het fort Amsterdam en in Willemstad op Curaçao dezen 19 December 1722.

JAN NOACH DU FAY

Ter ordenantie van dezelver

WILLEM HELDEWIER

secret.

Het eerstvolgend plakkaat tegen het afschieten van vuurwerk ontmoeten we eerst 16 jaar later. Doch het is voorbarig daaruit de conclusie te trekken, dat die tusschen gelegen Nieuwjaarsdagen stil en ordelijk zijn gepasseerd. Geen der plakkaatboeken ná 1722 tot 1737 is in het Koloniaal Archief meer aanwezig, zoodat wij over die jaren de gegevens missen.

Wanneer wij echter zien, dat na 1737 *bijna elk* jaar een publicatie in dien geest verscheen, dan mogen wel met eenigen grond aannemen, dat tusschen 1722 en 1737 ook meermalen dergelijke publicaties van gouvernementswege zijn uitgevaardigd. Het plakkaat van 1739 is van den volgenden inhoud:

WIJ JAN GALES, Gouverneur enz. enz.

No. 88.

ALZOO het de ware intentie en meeninge van ons, gouverneur, komt te wezen omme ten alderrigoureuste 't werpen van voetzoekers, sitsers en andere soorten van vuurwerken langs de straten te verbieden ende dat niemand zich behoeft te flatteeren, dat er gracie zal worden verleend bij (voor) die geenen, die op Nieuwjaarsdag en avond en anderen, zoo vóór als navolgende dagen en avonden zulks desechter [desondanks] zouden willen ondernemen, hij zij ook wie hij zij; — zoo is 't, — dat wij Gouverneur renoveeren en amplieeren de placcaten op dit stuk bij [door] onze predecesseurs geëmaneerd, bij dezen fiscaal interdiceeren 't werpen van voetzoekers, sitsers en alle andere soorten van vuurwerken, zoo uit de huizen op straat, als op straat naar de passanten, de huizen, schepen, pakhnizen ende speciaal naar of in de fortresse, op poene voor de blanken, 't zij oud of jong van een boete van pezos vijftig (zullende, de ouders of voogden voor de minderjarigen moeten betalen) en in opzichte van negers of mulatten van een geeseling achter de fortresse.

Voorts verbieden wij, gouverneur, 't schieten met scherp of met los kruit op een vier dubbele boete voor de blanken, en geeselen en brandmerken voor de negers en mulatten.

En opdat niemand hiervan eenige ignorantie komen te pretendeeren, lasten en bevelen wij, gouverneur, dat deze zal worden gepubliceerd en geaffigeerd daar 't behoort ende den inhoud door onzen fiscaal op 't scherpste geëxecuteerd zal worden, tot voorkoming van alle onheilen, die onze goede ingezetenen door eens anders baldadigheid zouden kunnen overkomen.

ALDUS GEARRESTEERD IN 'T FORT AMSTERDAM ENDE IN WILLEMSTAD OP CURAÇAO DEN 28 NOVEMBER 1738.

JAN GALES

Ter ordonantie van denzelven

POTTEY, secret.

R. E.

gisteren met de *Kortenaer* terug van zijn inspectiereis naar Bonaire. Behalve den adjudant ZIMMERMAN, en de heeren C. STATIUS MULLER en M. C. FAUEL, maakten ook nog de reis mede Mr. TH. NUIJENS, Procureur-Generaal, en A. W. VAN DER GRINTEN, kapitein-commandant van het garnizoen. De heer Mr. SOL C. HENRIQUEZ nam tijdelijk het gouverneurschap waar.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Gulio Becker, Bello, Silvia E. de Brages, Gerardo P. Daal, Margarita Degfient, W. Derbend, Francisco Giannini, Verginia Henriquez, Francinet Hoojer, Jesurun Bros, Arturo Leyba, Lucia Lopes, E. Morres, W. van Mutem, Leonides Penso, Reinier Bijker en H. H. Smith c|o British Consul.

Aangeteekende stukken: Jesuburn Bros, Palm & Co. en L. B. Smith.

Niet voor verzending vatbaar een drukwerk geadresseerd aan: Administrador Gral. de Correos de Santo Domingo [R. D.]

Blijde tijding.

Wij verzoeken onzen lezers de beide advertenties der Directie van het Colegio „Sto. Tomás," voorkomende op de laatste bladzijde dezer courant eens met aandacht te lezen.

Van af 3 Januari zullen in genoemd College twee afdeelingen worden opgericht, nl. een hollandsche en een spaansche, zoodat de gewone vakken van het leerplan voortaan én in 't spaansch én in het hollandsch zullen gegeven worden. Een prachtige gelegenheid voor ouders, die het verlangen, hun kinderen echt, degelijk, hollandsch onderricht te verschaffen.

Ook bestaat bij de Directie 't voornemen een administratie- en handelscursus te openen. Het hangt er slechts van af, of er voldoende aanvragen inkomen. Deze cursus is niet slechts voor nog schoolgaande jongelingen, maar ook voor hen, die hun eindexamen hebben afgelegd, en reeds als employé ter administratie, of als bediende op een handelskantoor werkzaam zijn. Dure opleiding in Holland, of langdurige voorbereiding hier op de kantoren wordt daardoor overbodig, wat aan Ouders veel kosten bespaart en de jongelingen in staat stelt eerder en beter promotie te maken en wat te verdienen.

Visscherij.

DR. J. BOEKE, assistent van den wetenschappelijken adviseur in visscherijzaken, en eerste biologische assistent bij het Rijksinstituut voor 't onderzoek der zee te den Helder, zal 28 December a. s. met de *Prins der Nederlanden* de reis naar onze kolonie aanvaarden, voorzien van een grooten voorraad instrumenten en apparaten.

Postspaarbank.

Aan de Posterijen is alles reeds in gereedheid gebracht om de postspaarbank in onze kolonie op te richten; dit vorderde een voorbereiding van maanden. Ter verzekerde bewaring der spaarpenningen zijn o. a. 18 brandkasten besteld, iedere bankhouder in de districten en op de eilanden krijgt er een.

Dankbetuiging.

In dank ontvingen wij uit Trinidad *The Port of Spain Gazette* en *The Mirror*, waarin een uitgebreide beschrijving over een uitstapje naar Amacuro door passagiers en officieren der *Prins Willem V* onder leiding der heeren BRUGMAN, superintendent der lijn, en HAASNOOT, kapitein van 't schip. Er heerschte veel vroolijkheid en gulle hartelijkheid. Allen waren uiterst voldaan.

—Ook ontvingen wij van de heeren RIVAS FENSOHN & Co. een wijzer voor het vertrek der *Red* „*D*" booten gedurende het volgende trimester.

Onze financien.

De Belasting op den invoer op het eiland Curaçao beliep tot en met November *f* 83,434,35, dat is nu reeds bijna *f* 3500 boven de raming. Aan

accynsrecht werd tot dusverre ontvangen *f* 69,674,84, of ruim *f* 4600 boven de raming, aan loodsgelden *f* 28,548,62½, of ruim *f* 5500 meer dan geraamd was. In haar geheel overtreft de gezamenlijke opbrengst der belastingen het 11|12 der raming met *f* 21,000.

De inkomsten van onderscheiden aard worden niet alle op Curaçao ontvangen, maar reeds nu blijven de binnengekomen *f* 91,428,41½, slechts een *f* 600 beneden 11|12 der raming.

Kamer van Koophandel.

Zeer zeker is het een verblijdend teeken, dat én de Gouverneur én de groote handelaren 't wederoprichten van een Kamer van Koophandel wenschelijk achten. Gezaghebbende personen oordeelen derhalve, dat het zeer goed mogelijk is onzen handel nieuw leven te geven en weder tot bloei te brengen; alle hoop is dus nog niet verloren.

Een korte bespreking van 't nieuw ontwerp moge hier volgen.

Het tweede lid van art. 2 zegt: De bestemming der Kamer is:

b. aan kooplieden, landeigenaren en ondernemers der plaats, waar zij gevestigd zijn, zoodanige mededeelingen te doen, als de Gouverneur of de Gezaghebbers zullen verlangen, of de Kamers in het belang van Handel, Landbouw en Nijverheid noodig achten."

Hieruit lezen wij, dat de Kamers ook mededeeling kunnen doen rechtstreeks aan genoemde personen ten 1ste op verlangen van den Gouverneur en Gezaghebbers, ten tweede op eigen initiatief, zoo dikwijls zij het noodig achten.

Artikel 3 echter verklaart:

> In het algemeen geschieden de mededeelingen rechtstreeks aan den Gouverneur of den betrokken Gezaghebber, doch kunnen de Kamers, wanneer het tot het bekomen van inlichtingen of het doen der mededeelingen vereischt wordt, zich onderling of met andere colleges in betrekking stellen.

Dit is dus een beperking van art. 2 *b.*

Maar wat beteekent dan het recht in het vorig artikel aan de Kamers geschonken om mededeelingen te doen aan de kooplieden, etc., *als* de Gouverneur, etc. het verlangen, *of* de Kamers, etc. het noodig achten, indien iedere mededeeling door middel van den Gouverneur of Gezaghebbers moet geschieden?

Vooreerst wordt in art. 3 voorgeschreven, dat de mededeelingen *in het algemeen* (bedoeld is natuurlijk *in den regel*) rechtstreeks aan den Gouverneur, etc. geschieden zullen. Maar de algemeene regel in art. 2 luidde: mededeelingen worden gedaan *a.* aan den Gouverneur, etc. *b.* aan kooplieden, etc. Wanneer deze mededeelingen nu in den regel slechts *door middel* van Gouverneur en Gezaghebbers plaats hebben, en zelden *rechtstreeks* aan de kooplieden, vreezen wij, dat het publiek te weinig zal hooren van de werkzaamheden der Kamers, dus niet zal medeleven en derhalve bij verkiezingen, weer wegblijven. En dan liggen de Kamers ten tweeden male.

Dat men toch niet vergete, dat de Kamer van Koophandel spoorloos is verdwenen door gebrek *aan belangstelling* van het publiek.

De nieuwe verordening zal die zoo krachtig mogelijk dienen op te wekken. Over officieele adviezen, zoo zij zal bekend worden, kan men nu eenmaal niet alles zeggen, wat men wil, maar wanneer maatregelen, voorgesteld door de Kamers, in het publiek vrij kunnen worden besproken, zal het publiek van zelve meer belang daarin stellen, omdat nu onderlinge besprekingen nog iets veranderen kunnen aan de zaak, wat niet meer mogelijk is, of minstens niet zoo goed, wanneer het Bestuur de adviezen reeds heeft aangenomen of verworpen.

In het belang van den handel onzer kolonie zouden wij wenschen, dat art. 3 eenvoudig verviel, te meer daar het nog een tweede beperking van het vorige artikel insluit, te weten, dat de Kamers „tot het bekomen van inlichtingen of het doen der mededeelingen...... zich (slechts) onderling of met andere colleges in betrekking stellen." Het door ons bijgevoegde *slechts* geeft duidelijk de beperking aan, welke in het laatste lid van dit artikel wordt voorgeschreven.

De Kamer van Koophandel kan dus slechts spreken met die van Nijverheid en omgekeerd, of met andere colleges. Wat dit laatste in 1886 beteekende, begrijpen wij niet; nu zou er de „Cur. Maats." onder verstaan kunnen worden. Maar tot welke *colleges* behooren de kooplieden, de landbouwers en andere ondernemende burgers, die inlichtingen verlangen? Het zal, volgens ons, volstrekt niet schaden aan het nieuw ontwerp, zoo art. 3 geheel en al verviel. De algemeene belangstelling kan er slechts bij winen, wanneer de adviezen gemakkelijker publiek worden gemaakt.

Gebrek aan belangstelling doodde de Kamers, opleving van belangstelling riep ze weer terug, slechts door blijvende algemeene belangstelling zullen ze worden in stand gehouden.

Buitenland.

DE OORLOG.

De Japansche vloot is het Oostzee-eskader te gemoet gereisd. De russische schepen voor Port-Arthur zijn deels door Japanners vernield, deels door de Russen zelf gezonken. De bemanning helpt Gral. Stoessel bij de verdediging der vesting.

Het Oostzee-eskader loopt hoogstwaarschijnlijk zijn ondergang te gemoet. Het moet vechten op onbekend terrein, dat door Japan reeds verkend kan wezen en uitgezocht voor dat het eskader in 't gezicht is. De Japanners zijn vol hoop, de Russen vol angst en vrees.

RUSLAND.

Te St.-Petersburg hebben de Zemstvos, dat zijn de vertegenwoordigingen van verschillende districten, zonder machtiging van den Czaar, gezamenlijk vergaderd. Het initiatief voor deze bijeenkomst was uitgegaan van de Moskovische Zemstvos, die het denkbeeld had geopperd om meer samenwerking tusschen deze districtsvertegenwoordigingen te doen ontstaan, en vooral om den werkkring ervan uit te breiden, en daarvoor een gemeenschappelijke bijeenkomst van gedelegeerden te houden. De regeering, die aanvankelijk weinig genegen scheen die bijeenkomst toe te staan, later, dank zij den invloed van prins Swiatopolk, iets toegevender bleek, besloot verleden maand de bijeenkomst uit te stellen tot het najaar van 1905, op grond der moeilijke tijdsomstandigheden.

Doch de gedelegeerden besloten, ondanks dit Regeeringsbevel, toch te vergaderen; en de Regeering heeft het niet belet. Zij verklaarde slechts, dat die bijeenkomst niet officieel kon zijn, dus dat er geen verslagen van in de bladen mochten worden opgenomen, en dat de beraadslagingen met gesloten deuren moesten worden gehouden.

Wat dus besproken is, kan niet bekend zijn. En toch is er reeds iets van doorgedrongen naar de buitenwereld. Het is natuurlijk niet na te gaan, of dit juist is. Maar gemeld wordt, dat het Congres der Zemstvos gesproken heeft over de invoering eener constitutie voor het Russische Rijk, en dat een commissie de opdracht ontving de wenschelijkheid daarvan aan den Czaar mede te deelen.

De voornaamste artikelen van het ontwerp' adres, dat de Zemstvosvergadering aan den Czaar wil zenden, is van den volgenden inhoud:

1. Dat tegenwoordig de regeering geheel buiten aanraking is met het Russische volk en zijn nooden niet kent.

2. Dat de regeering te ver gegaan is in haar wantrouwen tegen elken vorm van zelfbestuur.

3. Dat de bureaucratie en de centraliseering van de regeering in St. Petersburg het volk niet weinig vervreemd heeft van den troon.

5. Dat in Rusland, wil het goed geregeerd worden, volstrekte vrijheid van geweten, godsdienst, vergadering en pers moet heerschen.

6. Dat de geheele bevolking van Rusland, welke ook haar maatschappelijke stand of haar godsdienst moge zijn, gelijke burgerlijke en politieke rechten behoort te hebben. Aangezien de massa van het Russische volk den landbouw beoefent, moeten de gerechtshoven evengoed voor de boeren toegankelijk zijn als voor anderen.

7. Ieder zal het recht hebben, leden van de Zemstvos te kiezen en tot lid van een Zemstvos verkozen te worden.

9. Ieder persoon zal — door het lid, dat hij verkiest — invloed kunnen uitoefenen op de vorming van de nieuwe wetgeving, op het algemeene toezicht, op de regeering en de bekrachtiging der begrooting.

10. Opdat de raadgevingen der commissie zooveel mogelijk aan het geheele volk ten goede komen, zal een groote volkstemming in geheel Rusland gehouden worden.

Tot zoover dit stuk. Over de artikelen 4 en 8 zijn de leden het nog niet geheel eens kunnen worden, maar laatstgenoemd artikel zal vermoedelijk bepalen, dat de twee kamers van het parlement ongeveer ingericht zullen zijn als de beide huizen van het Amerikaansche Congres. De bovengenoemde artikelen zouden door 70 van de 102 leden geheel goedgekeurd zijn; 28 zijn het met de algemeene strekking dezer artikelen eens, slechts twee leden hebben zich buiten stemming gehouden.

De Russische minister van binnenlandsche zaken heeft, volgens de „Daily Telegraph", aan de leiders van de Zemstvos geschreven, dat hij hen niet in gehoor ontvangen kon. De zemstvos verzoeken den minister, op zijn besluit terug te komen, anders zullen hem de besluiten der vergadering schriftelijk toegezonden worden. De houding van den minister in zake de zemstvo's wekt in heel Rusland groote beroering, het publiek houdt zich met niets anders bezig; iedereen bespreekt de quaestie met voorbeeldelooze openhartigheid. De Grazjdanin en een ander blad zijn om hun warme verdediging van de zemstvos in beslag genomen; de redacties zullen nu, naar het heet, hun hoofdartikelen op groote schaal verspreiden door het geheele rijk.

Het thans uitgevoerd denkbeeld van een congres der Zemstvos was niet nieuw. In 1902 kwamen vertegenwoordigers dezer provinciale bestuurslichamen heel particulier bijeen te Moskou. Maar Plehwe kwam daar al spoedig achter, en zorgde, dat de deelnemers aan de bijeenkomst een scherpen uitbrander kregen en beval ten slotte de politie toe te zien, dat dergelijke vergaderingen niet meer voorkwamen.

Toen prins Swiatopolk Mirski, de opvolger van Plehwe, aan 't bewind kwam en openlijk beloofde, dat zijn optreden het begin zou zijn van een vrijzinniger regime in Rusland, werd weldra het denkbeeld van een nieuwe samenkomst van afgevaardigden der Zemstvos opgeworpen. De regeering oversag niet zoo aanstonds de beteekenis van het plan, maar, vermoedelijk voorgelicht door Pobjedonostsef en andere reactionairen, trok zij alras het aanvankelijk verleende verlof in door een kennisgeving namens den Czaar, dat het congres onbepaald moest worden uitgesteld. Er werd echter bijgevoegd, dat tegen strikt particuliere besprekingen geen bezwaar bestond.

Gevolg van deze laatste concessie is geweest het nu gehouden congres. Ten huize van een Petersburgschen advocaat kwamen 108 afgevaardigden bijeen, waaronder 32 voorzitters van provinciale zemstvos. Als voorzitter trad op Sjipof: als vice-voorzitters prins Lwoff en de indertijd door Plehwe als politieke onruststoker verbannen Petrounevits.

Het heet, dat de grootvorst Sergius, die gouverneur van Moskou is, admiraal Alexejef en de Keizerin-Weduwe de sterkste tegenstanders der beweging zijn, terwijl de Czaar zelf en de Czarina aan de zijde der Zemstvos moeten staan met hunne sympathieën.

De weigering om de vergadering te authoriseeren werd door den Czaar bevolen onder den invloed van de paleispartij.

Advertentien.

Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO.